

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

SAŽETI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA PERIOD
TOKOM GODINE KOJI JE ZAVRŠIO 30. JUNA 2019.

(nerevidirani)

u skladu sa zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog standarda 34

Sarajevo, 30. juli 2019. godine

SADRŽAJ

	Strana
Izveštaj o dobiti ili gubitku	1
Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti	2
Izveštaj o finansijskom položaju	3
Izveštaj o promjenama u kapitalu	4
Izveštaj o novčanim tokovima	6
Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje	8 - 31
1 Osnovne informacije	8
2 Osnova za pripremu	9
3 Neto kamatni prihodi	11
4 Neto prihodi od naknada i provizija	12
5 Neto realizovani dobiti od prodaje finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	12
6 Neto dobiti / (gubici) od kursnih razlika	13
7 Ostali prihodi	13
8 Troškovi osoblja	13
9 Administrativni i ostali operativni troškovi	13
10 Neto rezervacije za očekivane kreditne gubitke	14
11 Neto dobit / (gubitak) za period	14
12 Depoziti kod inostranih banaka	15
13 Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	15
14 Monetarno zlato	16
15 Ostala imovina	17
16 Gotov novac u opticaju	17
17 Depoziti banaka	17
18 Depoziti Vlade i ostalih deponenata	18
19 Ostale obaveze	18
20 Kapital	18
21 Novac i novčani ekvivalenti	19
22 Aranžman valutnog odbora	19
23 Transakcije sa povezanim licima	20
24 Upravljanje finansijskim rizicima	22
25 Mjerenje fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza	28
26 Članstvo Bosne i Hercegovine u Međunarodnom monetarnom fondu	30
27 Vanbilansne stavke	31
28 Događaji poslije datuma izvještavanja	31
29 Odobravanje sažetih finansijskih izvještaja	31

IZVJEŠTAJ O DOBITI ILI GUBITKU

U hiljadama KM (nerevidirani)	Napomena	Za period			
		1.4. - 30.6. 2019.	1.4. - 30.6. 2018.	1.1. - 30.6. 2019.	1.1. - 30.6. 2018.
Kamatni prihodi		12.526	11.936	24.230	23.555
Kamatni rashodi		(6.249)	(6.088)	(12.245)	(11.758)
NETO KAMATNI PRIHODI	3	6.277	5.848	11.985	11.797
Prihodi od naknada i provizija		4.458	4.363	8.506	8.416
Rashodi od naknada i provizija		(159)	(152)	(314)	(314)
NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA	4	4.299	4.211	8.192	8.102
Neto realizovani dobiti od prodaje finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	5	-	-	143	233
Neto dobiti / (gubici) od kursnih razlika	6	51	179	93	(37)
Ostali prihodi	7	701	673	755	1.133
OPERATIVNI PRIHODI		11.328	10.911	21.168	21.228
Troškovi osoblja	8	(4.958)	(4.945)	(9.175)	(9.155)
Administrativni i ostali operativni troškovi	9	(2.000)	(1.928)	(3.773)	(3.987)
Deprecijacija i amortizacija		(590)	(532)	(1.190)	(1.055)
OPERATIVNI TROŠKOVI		(7.548)	(7.405)	(14.138)	(14.197)
FINANSIJSKI REZULTAT PRIJE REZERVACIJA ZA OČEKIVANE KREDITNE GUBITKE		3.780	3.506	7.030	7.031
Neto rezervacije za očekivane kreditne gubitke	10	(58)	(9.794)	9.638	(10.464)
NETO DOBIT / (GUBITAK) ZA PERIOD	11	3.722	(6.288)	16.668	(3.433)

Odabrane napomene na stranama od 8 do 31 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI

U hiljadama KM (nerevidirani)	Napomena	Za period			
		1.4. - 30.6. 2019.	1.4. - 30.6. 2018.	1.1. - 30.6. 2019.	1.1. - 30.6. 2018.
NETO DOBIT / (GUBITAK) ZA PERIOD		3.722	(6.288)	16.668	(3.433)
Ostala sveobuhvatna dobit					
<i>Stavke koje su ili koje se mogu naknadno prenijeti u dobit ili gubitak:</i>					
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit					
Neto promjena u fer vrijednosti tokom perioda	13	65.436	6.937	146.261	1.770
Neto promjena u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke tokom perioda priznata u dobit ili gubitak	24.1.1.	(26)	9.287	(7.687)	9.367
Prenos u dobit ili gubitak po osnovu prodaje	5	-	-	(143)	(233)
		<u>65.410</u>	<u>16.224</u>	<u>138.431</u>	<u>10.904</u>
Monetarno zlato					
Neto promjena u fer vrijednosti tokom perioda	14	16.486	(841)	22.738	(2.606)
		<u>16.486</u>	<u>(841)</u>	<u>22.738</u>	<u>(2.606)</u>
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit		81.896	15.383	161.169	8.298
UKUPNO SVEOBUHVAATNA DOBIT ZA PERIOD		<u>85.618</u>	<u>9.095</u>	<u>177.837</u>	<u>4.865</u>

Odabrane napomene na stranama od 8 do 31 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU

U hiljadama KM (nerevidirani)	Napomena	30. juni 2019.	Na dan 31. decembar 2018.
IMOVINA			
Strana valuta u gotovini		294.771	274.099
Depoziti kod inostranih banaka	12	2.946.385	2.911.448
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	13	8.547.188	8.225.439
Monetarno zlato	14	232.734	209.996
Specijalna prava vučenja u MMF-u		524	2.236
Potraživanja od dividendi		623	-
Ostala imovina	15	9.169	10.554
Nekretnine i oprema		43.752	44.677
Nematerijalna imovina		1.418	1.342
Ostala ulaganja		27.813	27.813
UKUPNO IMOVINA		12.104.377	11.707.604
OBAVEZE I KAPITAL			
OBAVEZE			
Gotov novac u opticaju	16	4.924.022	4.750.614
Depoziti banaka	17	5.495.755	5.523.290
Depoziti Vlade i ostalih deponenata	18	782.529	709.367
Rezervacije za obaveze i troškove		1.204	1.259
Ostale obaveze	19	3.183	3.227
Ukupno obaveze		11.206.693	10.987.757
KAPITAL			
Početni kapital		25.000	25.000
Rezerve		856.016	694.847
Neto dobit za period		16.668	-
Ukupno kapital	20	897.684	719.847
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL		12.104.377	11.707.604

Odabrane napomene na stranama od 8 do 31 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU

U hiljadama KM (nerevidirani)

	Početni kapital	Generalne rezerve (zadržana dobit)	Ostale rezerve	Rezerve fer vrijednosti - finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Rezervacije za očekivane kreditne gubitke	Rezerve fer vrijednosti - monetarno zlato	Ukupno rezerve	Dobit za period	Ukupno kapital
Na dan 1. januar 2019.	25.000	514.720	31.300	133.696	8.993	6.138	694.847	-	719.847
Ukupno sveobuhvatna dobit za period	-	-	-	146.164	(7.733)	22.738	161.169	16.668	177.837
Neto dobit za period	-	-	-	-	-	-	-	16.668	16.668
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	146.164	(7.733)	22.738	161.169	-	161.169
<i>Neto nerealizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	-	-	146.261	-	-	146.261	-	146.261
<i>Neto realizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata prenesene u dobit ili gubitak</i>	-	-	-	(97)	-	-	(97)	-	(97)
<i>Neto nerealizovane pozitivne promjene u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente priznate u dobit ili gubitak</i>	-	-	-	-	(7.687)	-	(7.687)	-	(7.687)
<i>Neto realizovane pozitivne promjene u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente prenesene u dobit ili gubitak</i>	-	-	-	-	(46)	-	(46)	-	(46)
<i>Neto nerealizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	-	-	-	22.738	22.738	-	22.738
Na dan 30. juni 2019.	25.000	514.720	31.300	279.860	1.260	28.876	856.016	16.668	897.684

Odabrane napomene na stranama od 8 do 31 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU (NASTAVAK)

U hiljadama KM (nerevidirani)

	Početni kapital	Generalne rezerve (zadržana dobit)	Ostale rezerve	Rezerve fer vrijednosti - finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Rezervacije za očekivane kreditne gubitke	Rezerve fer vrijednosti – monetarno zlato	Ukupno rezerve	(Gubitak) za period	Ukupno kapital
Na dan 1. januar 2018.	25.000	506.289	31.300	141.765	4.290	-	683.644	-	708.644
Ukupno sveobuhvatna dobit za period	-	-	-	1.699	9.205	(2.606)	8.298	(3.433)	4.865
Neto (gubitak) za period	-	-	-	-	-	-	-	(3.433)	(3.433)
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	1.699	9.205	(2.606)	8.298	-	8.298
<i>Neto nerealizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	-	-	1.770	-	-	1.770	-	1.770
<i>Neto realizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata prenesene u dobit ili gubitak</i>	-	-	-	(71)	-	-	(71)	-	(71)
<i>Neto nerealizovane negativne promjene u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente priznate u dobit ili gubitak</i>	-	-	-	-	9.367	-	9.367	-	9.367
<i>Neto realizovane pozitivne promjene u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente prenesene u dobit ili gubitak</i>	-	-	-	-	(162)	-	(162)	-	(162)
<i>Neto nerealizovane negativne promjene u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	-	-	-	(2.606)	(2.606)	-	(2.606)
Na dan 30. juni 2018.	25.000	506.289	31.300	143.464	13.495	(2.606)	691.942	(3.433)	713.509

Odabrane napomene na stranama od 8 do 31 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

	Napomena	Za period	
		1.1. - 30.6. 2019.	1.1. - 30.6. 2018.
U hiljadama KM (nerevidirani)			
NOVČANI TOKOVI OD OPERATIVNIH AKTIVNOSTI			
Neto dobit / (gubitak) za period		16.668	(3.433)
Prilagođeno za:			
Kamatne prihode	3	(24.230)	(23.555)
Kamatne rashode	3	12.245	11.758
Neto rezervacije za očekivane kreditne gubitke	10	(9.638)	10.464
Neto realizovane (dobitke) od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	5	(143)	(233)
Neto (dobitke) / gubitke od kursnih razlika	6	(93)	37
Prihode od donacija		(59)	(69)
Rezervacije za obaveze i troškove		7	(74)
Prihod od dividendi priznat u dobit ili gubitak	7	(623)	(589)
Deprecijaciju i amortizaciju		1.190	1.055
Neto novčani tokovi od operativnih aktivnosti prije promjena na poslovnoj imovini i obavezama		(4.676)	(4.639)
Promjene na poslovnoj imovini i obavezama			
Smanjenje depozita kod inostranih banaka		42.404	152.686
(Povećanje) dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		(161.766)	(689.539)
Smanjenje ostale imovine		1.327	1.065
Povećanje gotovog novca u opticaju		173.408	196.014
Povećanje depozita		49.637	296.107
(Smanjenje) ostalih obaveza		6	(254)
Isplate po osnovu rezervacija za obaveze i troškove		(62)	(134)
Naplaćena kamata		22	25
Plaćena kamata		(3.684)	(4.019)
Neto novac od operativnih aktivnosti		96.616	(52.688)
NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI			
Kupovine nekretnina, opreme i nematerijalne imovine		(341)	(1.018)
Neto novac od investicijskih aktivnosti		(341)	(1.018)
NOVČANI TOKOVI OD FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI			
Raspodjela dobiti u državni budžet		-	(7.311)
Neto novac od finansijskih aktivnosti		-	(7.311)

Odabrane napomene na stranama od 8 do 31 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA (NASTAVAK)

U hiljadama KM (nerevidirani)	Napomena	1.1. - 30.6. 2019.	Za period 1.1. - 30.6. 2018.
Efekti promjena u ispravci vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na novac i novčane ekvivalente		(1.167)	1.081
Efekti kursnih promjena na novac i novčane ekvivalente		103	(11)
Neto povećanje / (smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata		95.211	(59.358)
Novac i novčani ekvivalenti na početku perioda		1.676.360	2.061.284
Novac i novčani ekvivalenti na kraju perioda	21	1.771.571	2.001.926

Odabrane napomene na stranama od 8 do 31 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

ODABRANE NAPOMENE UZ SAŽETE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA PERIOD TOKOM GODINE KOJI JE ZAVRŠIO 30. JUNA 2019.**1. OSNOVNE INFORMACIJE**

Centralna banka Bosne i Hercegovine („Banka“) je osnovana u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine („Zakon“) koji je usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine 20. juna 1997. godine, saglasno Opštem okvirnom sporazumu za mir u Bosni i Hercegovini („BiH“).

Banka je počela sa radom 11. avgusta 1997. godine.

Sjedište Centralnog ureda Banke je u Sarajevu, adresa Maršala Tita broj 25.

Cilj Banke je da postigne i održi stabilnost domaće valute (konvertibilna marka) tako što izdaje domaću valutu prema aranžmanu poznatom pod nazivom „Currency Board“.

U skladu sa članom 64. stav 2 Zakona, Banka je obavezna da pripremi i podnese Predsjedništvu BiH preliminarne (bez izvršene revizije) finansijske izvještaje za svaki kvartal.

Upravno vijeće Banke, koje se sastoji od pet članova, odobrava ove sažete finansijske izvještaje, a Uprava Banke, koja se sastoji od četiri člana, odgovorna je za njihovu pripremu. Na datum odobravanja ovih sažetih finansijskih izvještaja, članove Upravnog vijeća i Uprave Banke čine:

Upravno vijeće

dr. Senad Softić	predsjedavajući
mr. Ankica Kolobarić	član
mr. Šerif Isović	član
mr. Trivo Marinković	član
dr. Ljubiša Vladušić	član

Uprava

dr. Senad Softić	guverner
mr. Ernadina Bajrović	viceguverner
dr. Milica Lakić	viceguverner
Želimira Raspudić	viceguverner

2. OSNOVA ZA PRIPREMU

2.1. Izjava o usklađenosti

Ovi sažeti finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 34 („MRS 34“): „Finansijsko izvještavanje za periode tokom godine“. Sažeti finansijski izvještaji ne uključuju sve informacije koje se zahtijevaju kao dio cjelovitog seta finansijskih izvještaja pripremljenih u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“) te se trebaju čitati zajedno sa posljednjim revidiranim finansijskim izvještajima Banke za godinu koja je završila 31. decembra 2018. („godišnji izvještaji“).

Odabrane napomene koje su date uz ove sažete finansijske izvještaje pojašnjavaju događaje i transakcije koje su važne za razumijevanje promjena u finansijskom položaju i uspješnosti Banke u odnosu na zadnje revidirane godišnje izvještaje.

2.2. Osnova mjerenja

Ovi sažeti finansijski izvještaji su pripremljeni na osnovi historijskog troška, izuzev za sljedeće značajne stavke:

Stavka	Osnova mjerenja
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	fer vrijednost
Monetarno zlato	fer vrijednost

Historijski trošak je općenito formiran na osnovu fer vrijednosti date naknade u zamjenu za imovinu.

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom ili plaćena za prenos neke obaveze u redovnoj transakciji među tržišnim učesnicima na datum mjerenja, nezavisno od toga da li je ona direktno vidljiva ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveze, Banka uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveze koju bi tržišni učesnici uzeli u obzir prilikom procjenjivanja njihove cijene na datum mjerenja.

Detaljnije objave o mjerenju fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza prikazane su u Napomeni 25.

2.3. Funkcionalna i izvještajna valuta

Sažeti finansijski izvještaji Banke prikazani su u državnoj valuti BiH koju predstavlja konvertibilna marka (KM). Sve finansijske informacije su zaokružene na najbližu hiljadu (ukoliko nije drugačije navedeno).

Službeni kurs KM prema euru (EUR) određen je Zakonom u iznosu 1,95583 KM = 1 EUR. Prema Zakonu, Banka je dužna da bez restrikcija kupuje i prodaje KM za EUR, unutar teritorije BiH, po definisanom kursu.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.4. Korištenje prosuđivanja i procjena

Priprema finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI zahtijeva od Uprave korištenje prosuđivanja, procjena i pretpostavki koji utiču na iskazane iznose imovine i obaveza, kao i objavljivanje iznosa potencijalne imovine i obaveza u ovim sažetim finansijskim izvještajima te odgovarajuće iskazane iznose prihoda i rashoda tokom izvještajnog perioda. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od ovih procjena.

Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem je procjena izmijenjena ukoliko izmjena utiče samo na taj period ili i u periodu izmjene i u budućim periodima, ako izmjena utiče i na tekući i na buduće periode.

Procjene i uz njih vezane pretpostavke kontinuirano se razmatraju, a zasnovani su na posljednjim raspoloživim pouzdanim informacijama i većem iskustvu u njihovoj primjeni. U skladu sa navedenim, Banka je preispitala i promijenila metodologiju za umanjenje vrijednosti finansijske imovine tokom 2018. godine po MSFI 9 i njenu usaglašenost sa praksama u drugim centralnim bankama koje primjenjuju MSFI-ove.

Od 1. januara 2019. godine, Banka primjenjuje novu metodologiju izračuna vjerovatnoće neispunjenja obaveza (eng. PD - Probability of Default) koji je jedan od tri parametra za izračun očekivanih kreditnih gubitaka. Promjena kalkulacije PD-a je od 1. januara 2019. godine zasnovana na tranzicionim matricama rejting agencija u odnosu na 2018. godinu kada je bila bazirana na tržišnim pokazateljima kreditnog rizika, tj. tržišnim cijenama CDS ugovora (eng. Credit Default Swap).

Više informacija o načinu kalkulacije PD-a u 2019. godini i efektima promjene kalkulacije su objavljene u Napomeni 24.1. i Napomeni 24.1.1.

2.5. Računovodstvene politike

Sažeti finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa istim računovodstvenim politikama koje su korištene prilikom pripreme posljednjih godišnjih izvještaja.

U poslovanju Banke u periodu koji je predmet izvještavanja nisu postojale ciklične niti periodične poslovne aktivnosti, sve aktivnosti su se obavljale prema predmetu i vremenu realizacije po načelu trajnosti poslovanja.

Značajne pretpostavke Uprave korištene u primjeni računovodstvenih politika Banke i osnove neizvjesnosti procjena iste su kao i one opisane u godišnjim izvještajima, osim promjene računovodstvene procjene opisane u Napomeni 2.4.

2.6. Standardi i tumačenja koji su objavljeni, a još nisu u upotrebi

Nije bilo značajnih izmjena postojećih standarda i tumačenja objavljenih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a koji još nisu u upotrebi u odnosu na one koji su objavljeni u posljednim godišnjim izvještajima.

3. NETO KAMATNI PRIHODI

U hiljadama KM	Za period			
	1.4. - 30.6. 2019.	1.4. - 30.6. 2018.	1.1. - 30.6. 2019.	1.1. - 30.6. 2018.
Kamatni prihodi po osnovu:				
Dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (Napomena 13)	10.001	10.501	20.196	20.707
Efekata negativne pasivne kamatne stope na depozite domaćih komercijalnih banaka	2.514	1.421	4.010	2.819
Depozita kod inostranih banaka	7	7	16	13
Ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku	4	7	8	16
Ukupno kamatni prihodi	12.526	11.936	24.230	23.555
Kamatni rashodi po osnovu:				
Efekata negativnih kamatnih stopa – Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (Napomena 13)	(3.244)	(3.454)	(6.474)	(6.528)
Efekata negativnih kamatnih stopa - Depoziti kod inostranih banaka	(3.005)	(2.634)	(5.771)	(5.230)
Ukupno kamatni rashodi	(6.249)	(6.088)	(12.245)	(11.758)
Neto kamatni prihodi	6.277	5.848	11.985	11.797

Prosječna stopa efektivnog prinosa na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit iznosila je 0,33% u periodu 1.1. – 30.6.2019. godine (u periodu 1.1. – 30.6.2018. godine iznosila je 0,37%).

Prosječna stopa negativnog efektivnog prinosa na depozite kod inostranih banaka je iznosila 0,40% u periodu 1.1. – 30.6.2019. godine (u periodu 1.1. – 30.6.2018. godine iznosila je 0,42%).

Efekti negativnih kamatnih stopa od kamatonosne finansijske imovine su rezultat negativnih kamatnih stopa na depozite kod inostranih banaka i dužničke instrumente, a koje se, u skladu s aktuelnim tržišnim uslovima, nisu mogle izbjeći.

Efekti negativnih kamatnih stopa na depozite kod inostranih banaka uključuju iznos od 4.594 hiljade KM na oročene depozite i iznos od 1.177 hiljada KM na depozite po viđenju u periodu 1.1. – 30.6.2019. godine (u periodu 1.1. – 30.6.2018. godine uključivali su iznos od 4.116 hiljada KM na oročene depozite i iznos od 1.114 hiljada KM na depozite po viđenju).

Osnovicu za obračun kamata na depozite domaćih komercijalnih banaka čine ukupni depoziti banaka na računima rezervi u obračunskom periodu, koji se sastoje od iznosa obaveznih rezervi i viška iznad obaveznih rezervi.

Osnovicu za obračun obavezne rezerve banaka čine depoziti i pozajmljena sredstva, bez obzira na to u kojoj su valuti sredstva izražena. Također, utvrđena je jedinstvena stopa obavezne rezerve od 10% koju Banka primjenjuje na osnovicu za obračun obavezne rezerve.

3. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Odlukom Upravnog vijeća od 27. marta 2019. godine izmijenjena je Odluka o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade na iznos rezerve, kojom se mijenja visina naknade koja se obračunava na sredstva iznad obavezne rezerve banaka. Od 1. maja 2019. godine na iznos sredstava iznad obavezne rezerve banaka obračunava se naknada po stopi koju primjenjuje Evropska centralna banka na depozite komercijalnih banaka u Eurozoni. Na iznos sredstava obavezne rezerve Banka ne obračunava naknadu.

Efekte negativnih pasivnih kamatnih stopa na depozite domaćih komercijalnih banaka su rezultat negativne kamatne stope na iznos sredstava iznad obavezne rezerve, a koja je u izvještajnim periodima iznosila 0,20% zaključno sa 30. aprilom 2019. godine i 0,40% od 1. maja 2019. godine.

4. NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

U hiljadama KM	1.4. - 30.6.	1.4. - 30.6.	1.1. - 30.6.	Za period
	2019.	2018.	2019.	1.1. - 30.6. 2018.
Prihodi od naknada i provizija:				
od domaćih komercijalnih banaka	4.151	4.067	7.917	7.830
od usluga za Vladu i druge nebankarske komitente	307	296	589	586
	<u>4.458</u>	<u>4.363</u>	<u>8.506</u>	<u>8.416</u>
Rashodi od naknada i provizija:				
transakcije sa inostranim bankama	(159)	(152)	(314)	(314)
	<u>(159)</u>	<u>(152)</u>	<u>(314)</u>	<u>(314)</u>
Neto prihodi od naknada i provizija	<u>4.299</u>	<u>4.211</u>	<u>8.192</u>	<u>8.102</u>

5. NETO REALIZOVANI DOBICI OD PRODAJE FINANSIJSKE IMOVINE PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT

U hiljadama KM	1.4. - 30.6.	1.4. - 30.6.	1.1. - 30.6.	Za period
	2019.	2018.	2019.	1.1. - 30.6. 2018.
Realizovani dobiti	-	-	143	233
Realizovani gubici	-	-	-	-
Neto realizovani dobiti od prodaje finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>143</u>	<u>233</u>

Na dan 30. juni 2019. godine neto realizovani dobiti od prodaje finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit uključuju neto iznos koji se sastoji od zaključnog stanja rezervi fer vrijednosti u iznosu od 97 hiljada KM i rezervacija za očekivane kreditne gubitke u iznosu od 46 hiljada KM za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (na dan 30. juni 2018. uključivali su neto iznos koji se sastojao od zaključnog stanja rezervi fer vrijednosti u iznosu od 71 hiljade KM i rezervacija za očekivane kreditne gubitke u iznosu od 162 hiljade KM).

Odabrane napomene uz Sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. juna 2019.

6. NETO DOBICI / (GUBICI) OD KURSNIH RAZLIKA

U hiljadama KM	Za period			
	1.4. - 30.6. 2019.	1.4. - 30.6. 2018.	1.1. - 30.6. 2019.	1.1. - 30.6. 2018.
Dobici od kursnih razlika	185	304	319	390
Gubici od kursnih razlika	(134)	(125)	(226)	(427)
Neto dobiti / (gubici)	51	179	93	(37)

7. OSTALI PRIHODI

U hiljadama KM	Za period			
	1.4. - 30.6. 2019.	1.4. - 30.6. 2018.	1.1. - 30.6. 2019.	1.1. - 30.6. 2018.
Prihod od dividendi	623	589	623	589
Prihod od donacija	25	36	59	69
Ostali prihodi	53	48	73	475
UKUPNO	701	673	755	1.133

8. TROŠKOVI OSOBLJA

U hiljadama KM	Za period			
	1.4. - 30.6. 2019.	1.4. - 30.6. 2018.	1.1. - 30.6. 2019.	1.1. - 30.6. 2018.
Plate	2.383	2.359	4.755	4.726
Porezi i doprinosi	1.355	1.340	2.703	2.684
Ostala primanja zaposlenika	1.214	1.246	1.710	1.749
Neto rezervacije za otpremnine zaposlenim	6	-	7	(4)
UKUPNO	4.958	4.945	9.175	9.155

9. ADMINISTRATIVNI I OSTALI OPERATIVNI TROŠKOVI

U hiljadama KM	Za period			
	1.4. - 30.6. 2019.	1.4. - 30.6. 2018.	1.1. - 30.6. 2019.	1.1. - 30.6. 2018.
Troškovi održavanja	578	657	1.151	1.331
Troškovi proizvodnje i dizajna novčanica i kovanica	438	437	876	875
Ostali administrativni i operativni troškovi	984	834	1.746	1.781
UKUPNO	2.000	1.928	3.773	3.987

10. NETO REZERVACIJE ZA OČEKIVANE KREDITNE GUBITKE

U hiljadama KM	Za period			
	1.4. - 30.6. 2019.	1.4. - 30.6. 2018.	1.1. - 30.6. 2019.	1.1. - 30.6. 2018.
Dobici po osnovu očekivanih kreditnih gubitaka:				
od finansijske imovine koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	105	4.708	7.877	5.695
od depozita kod inostranih banaka	671	1.658	3.309	3.211
od ostale finansijske imovine	-	10	5	20
od specijalnih prava vučenja u MMF- u	-	1	1	1
	776	6.377	11.192	8.927
Gubici po osnovu očekivanih kreditnih gubitaka:				
od finansijske imovine koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(79)	(13.995)	(190)	(15.062)
od depozita kod inostranih banaka	(753)	(2.164)	(1.358)	(4.309)
od ostale finansijske imovine	(1)	(10)	(5)	(19)
od specijalnih prava vučenja u MMF- u	(1)	(2)	(1)	(1)
	(834)	(16.171)	(1.554)	(19.391)
Neto smanjenje / (povećanje) u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke	(58)	(9.794)	9.638	(10.464)

11. NETO DOBIT / (GUBITAK) ZA PERIOD

U hiljadama KM	Za period			
	1.4. - 30.6. 2019.	1.4. - 30.6. 2018.	1.1. - 30.6. 2019.	1.1. - 30.6. 2018.
FINANSIJSKI REZULTAT PRIJE REZERVACIJA ZA OČEKIVANE KREDITNE GUBITKE	3.780	3.506	7.030	7.031
Neto rezervacije za očekivane kreditne gubitke:				
<i>Promjena u kalkulaciji PD-a</i>	-	-	9.821	-
<i>Dodatne neto rezervacije tokom perioda</i>	(58)	(9.794)	(183)	(10.464)
	(58)	(9.794)	9.638	(10.464)
NETO DOBIT / (GUBITAK) ZA PERIOD	3.722	(6.288)	16.668	(3.433)

Značajna odstupanja kvartalne i kumulativne neto dobiti / (gubitka) u uporednim izvještajnim periodima je posljedica primjene različitih kalkulacija PD-a u mjerenju očekivanih kreditnih gubitaka. Promjena kalkulacije PD-a je rezultirala jednokratnim priznavanjem dobitaka po osnovu očekivanih kreditnih gubitaka u iznosu od 9.821 hiljade KM u dobit ili gubitak i smanjenjima rezervacija za očekivane kreditne gubitke za odgovarajuće klase finansijske imovine 1. januara 2019. godine. Više informacija o efektima ove promjene je objavljeno u Napomeni 24.1.1.

Osim navedene promjene, finansijski rezultat Banke prije rezervacija za očekivane kreditne gubitke je nepromijenjen u odnosu na uporedni period prošle godine. Oba perioda su obilježena negativnim uslovima kojima je poslovanje Banke izloženo duži period vremena.

12. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA

Analiza oročenih depozita i depozita po viđenju kod inostranih banaka prema valutama, data je kako slijedi:

U hiljadama KM	30. juni 2019.	31. decembar 2018.
Oročeni depoziti:		
- EUR	2.329.821	2.118.444
Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(457)	(2.064)
	<u>2.329.364</u>	<u>2.116.380</u>
Depoziti po viđenju:		
- EUR	609.843	788.997
- CHF	5.815	3.741
- USD	1.456	2.765
- GBP	34	36
Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(127)	(471)
	<u>617.021</u>	<u>795.068</u>
UKUPNO	<u>2.946.385</u>	<u>2.911.448</u>

Depoziti kod inostranih banaka, analizirani prema preostaloj ročnosti, dati su kako slijedi:

U hiljadama KM	30. juni 2019.	31. decembar 2018.
Do mjesec dana	1.147.319	777.266
Od jednog do dva mjeseca	289.851	349.106
Od dva do tri mjeseca	582.069	583.230
Od tri do četiri mjeseca	96.857	155.532
Od četiri do dvanaest mjeseci	213.725	253.310
Ukupno	<u>2.329.821</u>	<u>2.118.444</u>
Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(457)	(2.064)
UKUPNO	<u>2.329.364</u>	<u>2.116.380</u>

13. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit predstavljaju kvalitetne dužničke vrijednosne papire sa visokim stepenom utrživosti i likvidnosti, kreditnog rejtinga od AAA do BBB. Portfolio se sastoji od kratkoročnih i dugoročnih dužničkih vrijednosnih papira sa fiksnom kamatnom stopom, koje izdaju vlade stranih država. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit su denominirani u EUR valuti.

13. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT (NASTAVAK)

Struktura dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je sljedeća:

U hiljadama KM	30. juni 2019.	31. decembar 2018.
Dužnički instrumenti	8.474.391	8.153.320
Obračunata kamata	72.797	72.119
UKUPNO	8.547.188	8.225.439

Analiza promjena fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u izvještajnim periodima prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	Za period			
	1.4. - 30.6. 2019.	1.4. - 30.6. 2018.	1.1. - 30.6. 2019.	1.1. - 30.6. 2018.
Početno stanje	8.298.348	7.922.217	8.225.439	7.473.857
Kupovine tokom perioda	685.843	969.592	1.600.043	2.279.317
Prodaje tokom perioda	-	-	(209.178)	(176.583)
Prihod od kamata priznat tokom perioda (Napomena 3)	10.001	10.501	20.196	20.707
Efekte negativnih kamatnih stopa priznati tokom perioda (Napomena 3)	(3.244)	(3.454)	(6.474)	(6.528)
Dospijeća instrumenata	(477.017)	(695.443)	(1.175.737)	(1.363.110)
Dospijeća kupona	(32.179)	(31.005)	(53.362)	(50.085)
Neto promjena u fer vrijednosti tokom perioda	65.436	6.937	146.261	1.770
Zaključno stanje	8.547.188	8.179.345	8.547.188	8.179.345

14. MONETARNO ZLATO

Banka drži monetarno zlato na računu u banci u Švicarskoj, a fizički je locirano u trezoru Banke Engleske. Fer vrijednost monetarnog zlata se iskazuje u EUR valuti, prevodeći ga po fiksnom kursu KM na izvještajni datum i mjeri se po zadnjoj poslijepodnevnoj cijeni jedne unce zlata (Oz) na izvještajni datum, preuzetom s Reutersa.

Vrijednost monetarnog zlata na dan 30. juni 2019. godine iznosi 232.734 hiljade KM, što predstavlja 96.000 unci zlata po vrijednosti od 2.424 KM po unci (31. decembar 2018. godine: 209.996 hiljada KM, što je predstavljalo 96.000 unci zlata po vrijednosti od 2.187 KM po unci).

Analiza promjena fer vrijednosti monetarnog zlata u izvještajnim periodima prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	Za period			
	1.4. - 30.6. 2019.	1.4. - 30.6. 2018.	1.1. - 30.6. 2019.	1.1. - 30.6. 2018.
Početno stanje	216.248	202.093	209.996	203.858
Neto promjena u fer vrijednosti tokom perioda	16.486	(841)	22.738	(2.606)
Zaključno stanje	232.734	201.252	232.734	201.252

15. OSTALA IMOVINA

U hiljadama KM	30. juni 2019.	31. decembar 2018.
Aktivna vremenska razgraničenja	5.643	6.811
Potraživanja od domaćih banaka	1.624	1.735
Numizmatičke zbirke	769	741
Ostala razna aktiva	560	596
Žiro računi	492	553
Kreditni zaposlenim	84	122
Avansi	2	1
Potraživanja od službenika po osnovu manjka gotovog novca	600	600
Umanjeno za ispravku vrijednosti ostalih potraživanja	(600)	(600)
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(5)	(5)
UKUPNO	9.169	10.554

Na dan 30. juni 2019. godine aktivna vremenska razgraničenja uključuju unaprijed plaćene troškove proizvodnje novčanica i kovanica u iznosu od 4.943 hiljade KM (31. decembar 2018.: unaprijed plaćeni troškovi proizvodnje novčanica i kovanica iznosili su 5.816 hiljada KM).

16. GOTOV NOVAC U OPTICAJU

U hiljadama KM	30. juni 2019.	31. decembar 2018.
Početno stanje	4.750.614	4.319.360
Povećanje gotovog novca u opticaju tokom perioda	173.408	431.254
Zaključno stanje	4.924.022	4.750.614

17. DEPOZITI BANAKA

Struktura depozita banaka prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	30. juni 2019.	31. decembar 2018.
Depoziti domaćih komercijalnih banaka	5.495.227	5.522.701
Računi rezervi organizacionih dijelova Banke	492	553
Posebni depoziti komercijalnih banaka – blokirana sredstva	36	36
UKUPNO	5.495.755	5.523.290

18. DEPOZITI VLADE I OSTALIH DEPONENATA

Struktura depozita Vlade i ostalih deponenata prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	30. juni 2019.	31. decembar 2018.
Depoziti za budžet institucija BiH	467.655	494.575
Depoziti javnih institucija	149.833	125.501
Depoziti ostalih vlada i vladinih institucija	110.166	89.286
Depozitni račun po transakcijama MMF-a	52.854	5
Depoziti za servisiranje vanjskog duga BiH	2.021	-
UKUPNO	782.529	709.367

19. OSTALE OBAVEZE

U hiljadama KM	30. juni 2019.	31. decembar 2018.
MMF-ovi računi broj 1 i 2	1.638	1.628
Depoziti Svjetske banke	723	184
Ukalkulisani troškovi i ostala pasiva	527	177
Dobavljači	185	1.036
Odloženi prihod	108	167
Obaveze prema zaposlenim	2	35
UKUPNO	3.183	3.227

20. KAPITAL

Struktura kapitala i rezervi je prikazana u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	30. juni 2019.	31. decembar 2018.
Početni kapital	25.000	25.000
Generalne rezerve (zadržana dobit)	514.720	514.720
Ostale rezerve	31.300	31.300
Rezerve fer vrijednosti – dužnički i vlasnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	279.860	133.696
Rezervacije za očekivane kreditne gubitke (Napomena 24.1.1)	1.260	8.993
Rezerve fer vrijednosti - monetarno zlato	28.876	6.138
Neto dobit za period	16.668	-
UKUPNO	897.684	719.847

20. KAPITAL (NASTAVAK)

Rast fer vrijednosti finansijske imovine Banke (dužnički instrumenti i monetarno zlato) u izvještajnom periodu rezultat je porasta tržišnih cijena finansijske imovine koju Banka ima u portfoliju.

Rast tržišnih cijena dužničkih instrumenata je posljedica negativne promjene u očekivanjima na finansijskim tržištima Eurozone i SAD vezanih za ekonomski rast i referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka.

Rast tržišne cijene monetarnog zlata posljedica je povećane neizvjesnosti na globalnim finansijskim tržištima i povećanih geopolitičkih rizika.

21. NOVAC I NOVČANI EKIVALENTI

Za potrebe izvještaja o novčanim tokovima, novac i novčani ekvivalenti se sastoje od:

U hiljadama KM	30. juni 2019.	30. juni 2018.
Devizni depoziti sa rokom dospijeća do tri mjeseca ili kraće, od datuma sticanja	859.088	1.131.457
Devizni depoziti po viđenju	617.148	623.933
Strana valuta u gotovini	294.771	245.978
Specijalna prava vučenja u MMF-u	524	2.003
Žiro računi	492	919
Ukupno	1.772.023	2.004.290
Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(452)	(2.364)
UKUPNO	1.771.571	2.001.926

22. ARANŽMAN VALUTNOG ODBORA

Zakon definiše operativno pravilo „Valutni odbor“ za izdavanje KM, prema kojem se KM izdaje samo uz kupovinu konvertibilne strane valute uz puno pokriće u neto deviznim rezervama.

Član 31. Zakona zahtijeva da ukupan iznos njene monetarne pasive nikada ne bude veći od njenih neto deviznih rezervi.

22. ARANŽMAN VALUTNOG ODBORA (NASTAVAK)

Detalji poštovanja tog pravila su sljedeći:

U hiljadama KM	30. juni 2019.	31. decembar 2018.
Bruto devizne rezerve	12.022.225	11.623.218
Strana valuta u gotovini	294.771	274.099
Depoziti kod inostranih banaka	2.946.385	2.911.448
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	8.547.188	8.225.439
Monetarno zlato	232.734	209.996
Specijalna prava vučenja u MMF-u	524	2.236
Potraživanja od dividendi	623	-
Obaveze prema nerezidentima	2.361	1.812
Neto devizne rezerve		
(Bruto devizne rezerve umanjene za obaveze prema nerezidentima)	12.019.864	11.621.406
Monetarna pasiva	11.202.306	10.983.271
Gotov novac u opticaju	4.924.022	4.750.614
Depoziti banaka	5.495.755	5.523.290
Depoziti Vlade i ostalih deponenata	782.529	709.367
NETO STRANA AKTIVA		
(Neto devizne rezerve umanjene za monetarnu pasivu)	817.558	638.135

23. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Banka u okviru svog redovnog poslovanja stupa u transakcije sa povezanim licima. Imajući u vidu da je Banka osnovana aktom Parlamentarne skupštine BiH, a da je početni kapital uplaćen od strane Vijeća ministara BiH, transakcije koje se odvijaju u okviru redovnih operacija Banke sa državom i državnim institucijama predstavljaju transakcije sa povezanim licima. Banka u skladu sa odredbama Zakona obavlja agentske poslove za državu BiH i za druge državne institucije. Banka prima depozite od države BiH i državnih institucija i postupa isključivo po nalogu deponenta.

23. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (NASTAVAK)

Transakcije sa državom i državnim institucijama prikazane su u sljedećim tabelama:

U hiljadama KM

30. juni 2019.	Izloženost	Pasiva
Država	-	535.904
<i>Državne institucije:</i>		
Uprava za indirektno oporezivanje BiH	-	64.157
Agencija za osiguranje depozita BiH	-	139.671
UKUPNO	-	739.732

U hiljadama KM

31. decembar 2018.	Izloženost	Pasiva
Država	-	505.897
<i>Državne institucije:</i>		
Uprava za indirektno oporezivanje BiH	-	45.635
Agencija za osiguranje depozita BiH	-	90.975
UKUPNO	-	642.507

Banka smatra da ima i direktni odnos povezane osobe sa članovima upravljačke strukture, bliskim članovima porodica članova upravljačke strukture i društvima pod kontrolom, zajedničkom kontrolom ili značajnim uticajem članova upravljačke strukture i bliskih članova njihovih porodica.

Naknade ključnim članovima upravljačke strukture

Ukupne naknade ključnim članovima upravljačke strukture (članovi Uprave i Upravnog vijeća) u periodu 1.1. – 30.6.2019. godine iznosile su 461 hiljadu KM, od čega se 286 hiljada KM odnosilo na plate i ostale naknade, a 175 hiljada KM na poreze i doprinose (u periodu 1.1. – 30.6.2018. godine ukupan iznos od 467 hiljada KM odnosio se na plate i ostale naknade u iznosu od 290 hiljada KM, a 177 hiljada KM na poreze i doprinose).

24. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Finansijski instrumenti koji predstavljaju izloženost Banke finansijskim rizicima (kreditni rizik, tržišni rizici i rizik likvidnosti) su:

- Strana valuta u gotovini,
- Depoziti kod inostranih banaka (centralne banke, poslovne banke i BIS banka Bazel),
- Specijalna prava vučenja u MMF-u,
- Dužnički instrumenti,
- Monetarno zlato,
- Vlasnički instrumenti i
- Ostala finansijska imovina (potraživanja od domaćih banaka, krediti zaposlenim i ostala potraživanja).

24.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik nastanka finansijskog gubitka za Banku ukoliko ugovorna strana vezano za finansijski instrument ne ispuni svoje ugovorne obaveze i proizlazi uglavnom iz ulaganja u depozite kod inostranih banaka i ulaganja u dužničke instrumente. Upravljanje ovom vrstom rizika ostvaruje se putem odabira ugovornih strana visokog kreditnog rejtinga, dodijeljenog od strane međunarodno priznatih rejting agencija, ograničenjem roka, kontrolisanjem obima i dinamike investiranja.

Kompozitni kreditni rejting predstavlja prosjek nivoa postojećih kreditnih rejtinga dodijeljenih određenom emitentu od strane najmanje dvije od tri rejting agencije (Standard & Poor's, Fitch Ratings ili Moody's). Kreditni rejtingi se prate na dnevnoj osnovi.

Banka od 1. januara 2019. godine primjenjuje novu metodologiju izračuna PD-a zasnovanu na tranzicionim matricama. PD predstavlja procjenu vjerovatnoće da emitent neće biti u mogućnosti da ispuni svoje obaveze po osnovu duga. Vršiti se obračun 12-mjesečnih i cjeloživotnih vrijednosti PD-a. Procjene PD-a od 1. januara 2019. godine zasnovane su na podacima o istorijskog stopi neispunjenja obaveza (eng. Default) prema tranzicionim matricama. Procjene se vrše u skladu sa Uredbom 575/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća od 26. juna 2013. godine (CRR), na osnovu istorijskih podataka o stopi Defaulta sadržanih u korporativnim tranzicionim matricama. Određena prilagođenja procjena PD-a, ukoliko su potrebna, vrše se za izloženosti prema inostranim državama (inostranim centralnim bankama i vladama). Potreba i stepen modifikacije procjene PD-a za izloženost prema inostranim državama utvrđuje se na osnovu odnosa istorijske stope Default-a (nivoa kompozitnog kreditnog rejtinga BB+, BB i BB-) i procijenjenih vjerovatnoća neispunjenja obaveza za odgovarajuće ekvivalentne nivoe kompozitnog kreditnog rejtinga država. Procjene PD-a po nivoima kompozitnog kreditnog rejtinga se, uvažavajući zahtjeve MSFI 9, da se uzimaju u obzir sve razumne i potkrijepljene informacije uključujući i one koje se odnose na budućnost, dodatno koriguju u skladu sa kompozitnim kreditnim izgledima. U slučaju pozitivnog izgleda, procijenjeni PD umanjuje se za određeni procenat, a u slučaju negativnog izgleda procijenjeni PD uvećava se za određeni procenat.

24. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

24.1. Kreditni rizik (nastavak)

24.1.1. Izloženost kreditnom riziku

Sljedeća tabela prikazuje usklađivanje između početnog i zaključnog stanja ispravke vrijednosti za finansijsku imovinu za izvještajne periode:

U hiljadama KM

	2019.				2018.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
1. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit								
Na dan 1. januar	8.993	-	-	8.993	4.290	-	-	4.290
Promjena u kalkulaciji PD-a (Napomena 2.4)	(7.704)	-	-	(7.704)	-	-	-	-
Povećanja zbog promjene kreditnog rizika	190	-	-	190	15.062	-	-	15.062
Smanjenja zbog promjene kreditnog rizika	(70)	-	-	(70)	(5.288)	-	-	(5.288)
Smanjenja zbog dospjelih instrumenata	(103)			(103)	(407)			(407)
<i>Neto (smanjenje) / povećanje tokom perioda</i>	<i>(7.687)</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>(7.687)</i>	<i>9.367</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>9.367</i>
Smanjenja zbog prodatih instrumenata	(46)	-	-	(46)	(162)	-	-	(162)
Na dan 30. juni	1.260	-	-	1.260	13.495	-	-	13.495
2. Depoziti kod inostranih banaka								
Na dan 1. januar	2.535	-	-	2.535	1.635	-	-	1.635
Promjena u kalkulaciji PD-a (Napomena 2.4)	(2.117)			(2.117)	-			-
Povećanja zbog promjene kreditnog rizika	1.358	-	-	1.358	4.309	-	-	4.309
Smanjenja zbog promjene kreditnog rizika	(34)	-	-	(34)	(1.325)	-	-	(1.325)
Smanjenja zbog prestanaka priznavanja oročenih depozita	(1.158)	-	-	(1.158)	(1.886)	-	-	(1.886)
Na dan 30. juni	584	-	-	584	2.733	-	-	2.733

24. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

24.1. Kreditni rizik (nastavak)

24.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

	2019.				2018.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
3. Specijalna prava vučenja u MMF-u								
Na dan 1. januar	-	-	-	-	-	-	-	-
Promjena u kalkulaciji PD-a	-	-	-	-	-	-	-	-
Povećanja zbog promjene kreditnog rizika	1	-	-	1	1	-	-	1
Smanjenja zbog promjene kreditnog rizika	(1)	-	-	(1)	(1)	-	-	(1)
Na dan 30. juni	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Ostala finansijska imovina								
Na dan 1. januar	5	-	600	605	30	-	600	630
Povećanja zbog promjene kreditnog rizika	5	-	-	5	19	-	-	19
Smanjenja zbog promjene kreditnog rizika	(5)	-	-	(5)	(20)	-	-	(20)
Na dan 30. juni	5	-	600	605	29	-	600	629
Ukupno početno stanje na dan 1. januar	11.533	-	600	12.133	5.955	-	600	6.555
Ukupna promjena u kalkulaciji PD-a	(9.821)	-	-	(9.821)	-	-	-	-
Ukupna neto povećanja kreditnog rizika	137	-	-	137	10.302	-	-	10.302
Ukupno zaključno stanje na dan 30. juni	1.849	-	600	2.449	16.257	-	600	16.857

24. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

24.1. Kreditni rizik (nastavak)

24.1.2. Koncentracija kreditnog rizika

a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijski instrumenti koji su predmet umanjenja

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost finansijske imovine Banke kreditnom riziku, analiziranu po klasama finansijskih instrumenata za koje se očekivani kreditni gubici računaju i priznaju:

U hiljadama KM

Klase finansijskih instrumenata	30. juni 2019.				31. decembar 2018.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Strana valuta u gotovini								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	294.771	-	-	294.771	274.099	-	-	274.099
Ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	294.771	-	-	294.771	274.099	-	-	274.099
Depoziti kod inostranih banaka								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	2.946.969	-	-	2.946.969	2.913.983	-	-	2.913.983
Ispravka vrijednosti	(584)	-	-	(584)	(2.535)	-	-	(2.535)
Knjigovodstvena vrijednost	2.946.385	-	-	2.946.385	2.911.448	-	-	2.911.448
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	8.547.188	-	-	8.547.188	8.225.439	-	-	8.225.439
Rezervacije za očekivane kreditne gubitke (priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti)	(1.260)	-	-	(1.260)	(8.993)	-	-	(8.993)
Knjigovodstvena vrijednost	8.547.188	-	-	8.547.188	8.225.439	-	-	8.225.439
Specijalna prava vučenja u MMF-u								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	524	-	-	524	2.236	-	-	2.236
Ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	524	-	-	524	2.236	-	-	2.236
Ostala finansijska imovina								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	2.493	-	600	3.093	2.693	-	600	3.293
Ispravka vrijednosti	(5)	-	(600)	(605)	(5)	-	(600)	(605)
Knjigovodstvena vrijednost	2.488	-	-	2.488	2.688	-	-	2.688

24. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

24.1. Kreditni rizik (nastavak)

24.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

b) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijski instrumenti koji nisu predmet umanjjenja

U hiljadama KM	30. juni 2019.	31. decembar 2018.
Knjigovodstvena vrijednost		
Monetarno zlato	232.734	209.996
Ostala ulaganja	27.813	27.813
UKUPNO	260.547	237.809

24.2. Tržišni rizik

Banka prati i upravlja valutnim i kamatnim rizikom kao osnovnim tržišnim rizicima. Valutni rizik je rizik pada vrijednosti finansijskih instrumenata denominovanih u stranoj valuti usljed promjene deviznih kurseva. Kamatni rizik je rizik pada tržišne vrijednosti finansijskih instrumenata usljed nepovoljnih kretanja kamatnih stopa. Upravljanje tržišnim rizicima se vrši postavljanjem kvantitativnih ograničenja za izloženost valutnom riziku koja je prihvatljiva za Banku i prate se na dnevnoj osnovi. Cilj upravljanja tržišnim rizicima jeste kontrola i upravljanje rizicima u okviru prihvatljivih parametara, kako bi se optimizirao povrat.

U svrhu kvantifikacije efekata tržišnog rizika na vrijednost deviznih rezervi, Banka koristi koncept „vrijednosti pod rizikom“ (VaR). Vrijednost pod rizikom predstavlja statističku metodologiju pomoću koje se procjenjuje maksimalna promjena vrijednosti deviznih rezervi usljed promjene cijene finansijskih instrumenata i promjene deviznih kurseva uz određeni stepen pouzdanosti za određeni vremenski period. Banka pri obračunu VaR primjenjuje nivo pouzdanosti od 99% za vremenski interval od deset dana, kao što je preporučeno standardom Bazel II.

Promjene cijena instrumenata i promjene deviznih kurseva su bazirani na istorijskim promjenama cijena i promjenama deviznih kurseva za instrumente i valute koje čine devizne rezerve na kraju mjeseca.

Na dan 30. juni 2019. godine, izloženost deviznih rezervi kojima upravlja Banka (VaR uz nivo pouzdanosti 99% za vremenski interval od deset dana) koja uključuje promjene cijena instrumenata i promjene deviznih kurseva u odnosu na KM iznosi 31.132 hiljade KM (2018.: 37.739 hiljada KM), što predstavlja ekvivalent 0,26% ukupne finansijske imovine (2018.: 0,32% ukupne finansijske imovine). VaR proističe od promjene cijena instrumenata u koje su investirana sredstva deviznih rezervi, uključujući promjene eurske tržišne cijene zlata. Na dan 30. juni 2019. godine nema oročenih depozita niti ulaganja denominovanih u neeuro valutama, tako da Banka nema izloženosti valutnom riziku.

24. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

24.2. Tržišni rizik (nastavak)

24.2.1. Devizni rizik

Banka je izložena deviznom riziku kroz transakcije u stranim valutama. Ovo je rizik od promjene vrijednosti finansijskih instrumenata usljed promjena u deviznim kursovima. Izloženost deviznom riziku proizilazi iz aktivnosti vezanih za depozite i investicije u dužničke instrumente.

Upravljanje i kontrolu deviznog rizika Banka osigurava strogim poštivanjem odredbi Zakona i Investicionih smjernica Banke za investiranje deviznih rezervi.

Navedenim aktima su tačno definisani limiti držanja aktive i pasive u svakoj stranoj valuti. Najveći dio novčane aktive drži se u EUR, a maksimalan iznos koji se može držati u drugim konvertibilnim valutama podložnim promjenama tržišnog kursa ne smije prelaziti 50% ukupnog iznosa kapitala Banke.

Obzirom na vrlo malu izloženost deviznom riziku i zbog toga što je najznačajniji dio novčane aktive držan u EUR valuti, devizni rizik se ne smatra značajnim rizikom za Banku.

24.2.2. Kamatni rizik

Izloženost Banke tržišnom riziku promjena u kamatnim stopama je koncentrisana u investicijskom portfoliju. Poslovanje Banke je podložno riziku promjene kamatnih stopa utoliko što kamatonosna imovina i obaveze dospijevaju ili se kamata mijenja u različitim periodima ili u različitim iznosima.

Banka je izložena kamatnom riziku prilikom investiranja deviznih rezervi. Banka upravlja deviznim rezervama sa ciljem minimiziranja kamatnog rizika. Investicije nose različite kamatne stope, zavisno od perioda investiranja, uz maksimalan rok investiranja od jedne godine za depozite i deset godina za dužničke instrumente.

24.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti se odnosi na moguće poteškoće u brznoj likvidaciji dijela imovine, što je moguće u situaciji u kojoj su tržišni uslovi nepovoljni i također, kada dođe do nepoželjnog kretanja cijena.

Likvidna imovina se definiše kao ona imovina čija konverzija u novčana sredstva podrazumijeva minimalne transakcione troškove i čija je vrijednost najbliža tržišnoj vrijednosti.

S obzirom na obavezu garantovanja konvertibilnosti KM, dnevna likvidnost treba biti obezbijeđena ročnom usklađenošću deviznih rezervi Banke.

Okvir za likvidnost treba da uskladi prognozirane potencijalne potrebe za likvidnošću sa odgovarajućim likvidnim instrumentima. Likvidnost svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta podobnog za investiranje treba da bude razmotrena na odgovarajući način prije nego što se izvrši investiranje u taj instrument.

25. MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA

25.1. Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti

Procjenjene fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke su određene koristeći raspoložive tržišne informacije, ukoliko ih ima, i odgovarajuće metodologije vrednovanja.

Sljedeća tabela daje analizu finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti na izvještajne datume, uključujući nivo unutar hijerarhije fer vrijednosti. Ovi iznosi temelje se na vrijednostima koje su prikazane u izvještaju o finansijskom položaju koristeći cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu, koje odgovaraju Nivou 1 hijerarhije na izvještajne datume.

U hiljadama KM

30. juni 2019.

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti				
Dužnički instrumenti	8.547.188	-	-	8.547.188
Monetarno zlato	232.734	-	-	232.734
UKUPNO	8.779.922	-	-	8.779.922

U hiljadama KM

31. decembar 2018.

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti				
Dužnički instrumenti	8.225.439	-	-	8.225.439
Monetarno zlato	209.996	-	-	209.996
UKUPNO	8.435.435	-	-	8.435.435

25. MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA (NASTAVAK)

25.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze koje se ne mjere po fer vrijednosti

U hiljadama KM

30. juni 2019.

	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
Finansijska imovina		
<i>Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku:</i>		
Strana valuta u gotovini	294.771	294.771
Depoziti kod inostranih banaka	2.946.385	2.938.262
Specijalna prava vučenja u MMF-u	524	524
Potraživanja od dividendi	623	623
Ostala finansijska imovina	2.488	2.488
<i>Ostala ulaganja</i>	27.813	27.813
Ukupno	3.272.604	3.264.481

Finansijske obaveze*Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku:*

Gotov novac u opticaju	4.924.022	4.924.022
Depoziti banaka	5.495.755	5.482.363
Depoziti Vlade i ostalih deponenata	782.529	780.622
Ostale finansijske obaveze	2.593	2.593
Ukupno	11.204.899	11.189.600

U hiljadama KM

31. decembar 2018.

	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
Finansijska imovina		
<i>Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku:</i>		
Strana valuta u gotovini	274.099	274.099
Depoziti kod inostranih banaka	2.911.448	2.904.460
Specijalna prava vučenja u MMF-u	2.236	2.236
Ostala finansijska imovina	2.688	2.688
<i>Ostala ulaganja</i>	27.813	27.813
Ukupno	3.218.284	3.211.296
Finansijske obaveze		
<i>Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku:</i>		
Gotov novac u opticaju	4.750.614	4.750.614
Depoziti banaka	5.523.290	5.512.943
Depoziti Vlade i ostalih deponenata	709.367	708.038
Ostale finansijske obaveze	2.893	2.893
Ukupno	10.986.164	10.974.488

26. ČLANSTVO BiH U MEĐUNARODNOM MONETARNOM FONDU

U skladu sa sporazumima između BiH i MMF-a potpisanim u decembru 2002. godine, Banka je određena za fiskalnog agenta i depozitara za članstvo BiH u MMF-u. Uloga Banke kao fiskalnog agenta je specifična zbog aranžmana valutnog odbora. Banka djeluje u ime BiH u njenim odnosima sa MMF-om, ali nije odgovorna za sredstva i obaveze vezane uz članstvo.

Banka drži račun specijalnih prava vučenja u MMF-u, MMF-ove račune broj 1 i 2 u izvještaju o finansijskom položaju. Banka također osigurava usluge čuvanja vrijednosnih papira BiH koji se izdaju za pokriće članstva u MMF-u i za reotkup obaveza, koji se nalaze u vanbilansnoj evidenciji.

Banka primjenjuje neto metod u prikazivanju finansijske pozicije BiH u MMF-u, što je prikazano u nastavku:

U hiljadama KM

	30. juni 2019.	31. decembar 2018.
Kvota	633.643	629.809
Specijalna prava vučenja u MMF-u	524	2.236
UKUPNO AKTIVA	634.167	632.045
MMF-ov račun br. 1	1.584	1.575
MMF-ov račun br. 2	54	53
Vrijednosni papiri	985.379	1.042.166
Alokacija SDR	384.406	382.080
Obračunata kamata na alokaciju SDR	709	685
Računi plativih troškova	1.245	1.601
UKUPNO PASIVA	1.373.377	1.428.160
NETO POZICIJA BiH U MMF-u	739.210	796.115

Račun vrijednosnih papira, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 predmetom su valutnog usklađivanja kadgod se valuta koristi u finansijskim transakcijama između MMF-a i BiH. Najmanje jednom godišnje, na kraju MMF-ove finansijske godine (30. april), sva držanja valuta u MMF-u se ponovo vrednuju po važećem kursu SDR-a. Ova vrijednosna prilagođavanja se uključuju u odgovarajuća stanja računa.

Odabrane napomene uz Sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. juna 2019.

27. VANBILANSNE STAVKE

Banka vodi određene račune u stranim valutama vezane uz sporazume između vlada BiH i inostranih vlada i finansijskih organizacija. Kako ovi računi nisu niti aktiva niti pasiva Banke, oni nisu uključeni u izvještaj o finansijskom položaju Banke.

Također, vanbilansne stavke sadrže devizne račune državnih institucija i agencija, kao i komercijalnih banaka, za koje Banka djeluje kao agent.

Vanbilansne stavke se sastoje od:

U hiljadama KM	30. juni 2019.	31. decembar 2018.
Depoziti USAID-a	2.497	3.042
Depoziti nerezidenata	2.497	3.042
Depoziti Vijeća ministara BiH:	7.706	30.964
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH na osnovu sukcesije</i>	45	44
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH – servisiranje vanjskog duga BiH</i>	6.617	9.227
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH – budžet institucija BiH</i>	1.019	1.543
<i>Ostali depoziti Vijeća ministara BiH</i>	25	20.150
Depoziti ostalih rezidenata:	15.925	4.048
<i>Depoziti – penzije iz Njemačke</i>	299	12
<i>Depozitni računi banaka</i>	15.626	4.036
Depoziti rezidenata	23.631	35.012
Investicije vezane za vrijednosne papire - Agencija za osiguranje depozita BiH	44.492	37.499
Investicije rezidenata vezane za vrijednosne papire	44.492	37.499
UKUPNO	70.620	75.553

28. DOGAĐAJI POSLIJE DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Do datuma odobravanja ovih sažetih finansijskih izvještaja nije bilo značajnijih događaja koji bi imali uticaja na finansijske izvještaje Banke.

29. ODOBRAVANJE SAŽETIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Ove sažete finansijske izvještaje odobrilo je Upravno vijeće Banke 30. jula 2019. godine.

Rukovodilac Odjeljenja za računovodstvo i finansije

mr. Edis Kovačević

Predsjedavajući Upravnog vijeća

dr. Senad Softić